

– Grunnsynet vårt og erfaringene våre er at eldre musikere har gode muligheter til å fungere utmerket i arbeidet sitt hvis forholdene legges til rette, sier Arve Rosell, orkestersonstyreleder i Stavanger Symfoniorkester.

Spiller på seniorstrenger

Å være musiker i et stort orkester er et krevende og belastende yrke. Det har Stavanger Symfoniorkester tatt konsekvensen av og lagt til rette for at de som kan og vil, skal kunne stå lenge i arbeid.

Utarbeidet av Idébanken – inkluderende arbeidsliv
Tekst og foto: Gerd Vidje
Publisert: Mars 2008

Det mest populære tiltaket er å ta ut egenutviklingsuker. Fra fylte 59 år får musikerne som står i 100 prosent stilling en egenutviklingsuke hvert år. Ved 64-årsalderen har de ansatte seks uker som kan brukes til det som passer den enkelte. Det kan variere mellom å være gjestemusiker i utlandet eller perfeksjonere sitt eget uttrykk i ensomhet på hytta.

– Disse ukene har vist seg å gi de ansatte kunstnerisk vekst og vedlikehold. Musikerne kommer tilbake med fulle batterier og ny glød, sier Arve Rosell. Han er orkestersonstyreleder på tredje året og har selv spilt obo i Stavanger Symfoniorkester siden 1973. Med Rosell i orkestersonstyre-

stillingen fikk orkesteret en talsmann for å utvikle en personalpolitikk for seniorer.

Seniorpolitikk i støpeskjeen

Det var en arbeidsmiljøundersøkelse i 2003 som fikk ballen til å rulle. Den viste et generelt godt arbeidsmiljø, men den avslørte et markant skille i trivsel mellom yngre og eldre ansatte. Seniorene følte seg lite respektert og at arbeidsinnsatsen deres ble nedvurdert. Mange syntes den interne kommunikasjonen var dårlig og følte seg lite involvert i orkesterets indre liv.

– Vi vet jo at trivsel er en forutsetning for å holde et høyt kunstnerisk nivå. Av

forskjellige grunner tok det likevel et par år før ledelsen og de ansatte gikk sammen i et utvalg som utarbeidet den seniorpolitikken vi praktiserer nå, sier Rosell.

For å fange opp seniorenas ønsker og behov intervjuet Rosell alle ansatte over 55 år. Underveis i prosessen har Arbeidsutvalget uttalt seg og før seniorpolitikken ble vedtatt av styret ble den sendt på høring til alle ansatte.

Utsatt yrkesgruppe

Muskel- og skjelettlitasje og hørsels-skader er ganske utbredt blant musikere. De fysiske belastningene er avhengig av instrumentet og forsterker seg ofte med årene. I tillegg er det heller ikke uvanlig å få prestasjonsangst og tynnslitte nerver.

– Som musiker er du eksponert på jobben hele tiden. Du må prestere og kan få angst både i forhold til publikum og kolleger. Er du for eksempel klar over at hørselen din er i ferd med å skranke og lurere på om prestasjonen er god nok, kan det lett føre til negativt stress. Som musiker fungerer du 100 prosent eller null. Å jobbe deltid er nesten umulig. Hvor finner vi en musiker som spiller et bestemt instrument, som vil jobbe halv stilling og bosette seg i Stavanger? Det er også få muligheter til omplassering. Derfor er det så viktig å få

støtte og hjelp, til å forebygge belastningsskader og bistå med hjelpemidler når det er mulig.

Fysisk støtteapparat

Stavanger Symfoniorkester har de siste årene bygget opp et fysisk støtteapparat som blant annet innebærer at alle ansatte som får belastningsskader, er garantert behandling innen 48 timer. Orkesteret har tett samarbeid med fysioterapeuter som hver uke kommer til konserthuset, snakker med musikerne, ser på spillestillinger, belysning eller andre ergonomiske forhold – og foreslår tiltak. Orkesteret har også eget treningsstudio som er åpent hele døgnet alle ukens syv dager, og her bidrar de faste fysioterapeutene med skreddersydd treningsopplegg. Det er alltid en fysioterapeut med orkesteret på turne.

– Nå planlegger vi å etablere et liknende støtteapparat som kan bidra ved psykiske problemer. Å bli eldre er ikke det samme som å bli en dårligere musiker. Men en sliten musiker mister lettere troen på seg selv og har lettere for å bli psykisk syk, sier Rosell.

SENIORTILTAK

Tiltakene omfatter alle musikere over 55 år, uavhengig av stilling eller funksjon.

Hensikten er at tiltakene skal gi mulighet til kunstnerisk fordypning og egenutvikling, som i sin tur fører til trygghet, tilfredshet i yrkesutøvelsen og mulighet til å opprettholde et høyt kunstnerisk nivå.

- Egenutviklingsuker fra 59 år, øker med én uke i året inntil 6 uker ved 64 år.
- Seniorstipend, fra 55 år, rett til tre måneders sammenhengende studiepermisjon med halv lønn. Søkeren må beskrive hva stipendet skal brukes til.
- Hvert år avsettes det 125 000 kroner til praktisk og holdningskappende arbeid.

Andre praktiske tiltak

- Dekking av notebriller med inntil 2000 kroner per senior.
- Hørselstest hvert år (for de yngre annet hvert år).
- Tilrettelegging og økonomisk støtte for å utprøve og tilpasse høreapparat – for å bøte på hørselsskader og motvirke tinnitus.
- Bedre podielys.
- Personlig oppfølging av fysisk/psykisk støtteapparat.
- Utvidelse av Arbeidsmiljøutvalget med en senior for å ha spesiell fokus på seniorenas behov.

Fakta

- Orkesteret har i dag 75 musikere, av dem er 13 over 55 år
- Gjennomsnittsalderen er 44 år
- Pensjonsalderen er 65 år
- Med dagens orkesterstørrelse vil orkesteret ha drøyt 40 prosent seniorer om ti år

Telefon NAV NDU: 21 07 10 00

Internett www.idebanken.org

E-post post@idebanken.org

Besøksadresse

NAV NDU
Sannergata 2, Oslo

Postadresse

NAV Idébanken – inkluderende arbeidsliv
Postboks 5200 Nydalen, 0426 Oslo